

Originalni rad

UDC: 615.8:613.86-056.246

doi: 10.5633/amm.2025.0318

UTICAJ RADIOTERAPIJE NA PSIHOEMOCIONALNE KARAKTERISTIKE PACIJENATA SA MALIGNIM BOLESTIMA

Ana Volarević¹, Nikolina Kastratović^{4,3}, Neda Milosavljević^{4,5}, Dragica Pavlović^{2,3}, Vladislav Volarević^{2,3}

¹Univerzitet u Kragujevcu Katedra za psihologiju, Centar za smanjenje štetnih efekata bioloških i hemijskih hazarda, Kragujevac, Srbija

²Univerzitet u Kragujevcu, Fakultet medicinskih nauka, Katedra za genetiku, mikrobiologiju i imunologiju, Kragujevac, Srbija

³Centar za smanjenje štetnih efekata bioloških i hemijskih hazarda, Kragujevac, Srbija

⁴Univerzitet u Kragujevcu, Fakultet medicinskih nauka, Katedra za kliničku onkologiju, Kragujevac, Srbija

⁵Univerzitetski klinički centar Kragujevac, Centar za radijacionu onkologiju, Kragujevac, Srbija

Kontakt: Ana Volarević

Svetozara Markovica 69, 34000 Kragujevac, Srbija

E-mail: ana.volarevic@fmn.kg.ac.rs

Stres može značajno uticati na kvalitet života pacijenata sa malignim bolestima i na njihovo iskustvo u vezi sa primenjenom terapijom. Budući da je radioterapija jedan od najvažnijih terapijskih pristupa u lečenju malignih bolesti, neophodno je da se razume njen uticaj na psihoemocionalno zdravlje kako bi se mogle osmisliti sveobuhvatne strategije za očuvanje i poboljšanje psihičkog i fizičkog zdravlja pacijenata.

U ovom istraživanju ispitivali su se efekti radioterapije na psihoemocionalne karakteristike pacijenata sa malignim bolestima. Takođe, analizirani su efekti primene radioterapije kombinovane sa hormonskom terapijom, biološkom terapijom i hemoterapijom. Dobijeni rezultati ukazuju na to da, uprkos prisustvu stresa kod pacijenata koji primaju radioterapiju, postoje promene u njihovoj emocionalnoj kompetenciji, reakcijama na stres, depresiji i intrinzičnoj religioznosti slične onima koje doživljavaju zdrave osobe. Pacijenti podvrgnuti radioterapiji imali su značajno niži rezultat na Indeksu interpersonalne reaktivnosti (engl. *interpersonal reactivity index* – IRI), na Skali altruizma i na Bekovom indeksu anksioznosti (engl. *Beck anxiety inventory* – BAI) u poređenju sa zdravim ispitanicima.

Porast nuspojava kod pacijenata koji primaju radioterapiju ukazuje na traženje spoljašnjih opravdanja za postojeću bolest. Uvođenje hormonske terapije značajno je povećalo stepen religioznosti i poboljšalo prihvatanje bolesti u emocionalnom smislu. Nasuprot tome, biološka terapija je dovela do smanjenja stepena religioznosti verovatno zbog nepoznavanja mogućih ishoda i posledica primene ove metode lečenja. Važno je pomenuti da hemoterapija nije značajno promenila psihoemocionalne karakteristike izazvane radioterapijom, što može učvrstiti shvatanje da poznavanje terapijskih modaliteta može podstaći emocionalnu otpornost i osećaj kontrole kod pacijenata. U zaključku ovog istraživanja naglašena je važnost očuvanja psihoemocionalnog blagostanja za lečenje i sveobuhvatnu negu pacijenata sa malignim bolestima koji su bili podvrgnuti radioterapiji.

Acta Medica Medianae 2025; 64(3): 138–148.

Ključne reči: radioterapija, psihoemocionalne karakteristike, altruizam, emocionalna kompetencija, stres

"This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) Licence".